

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Marcely Sedmíkové a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci navrhovatelů: **a) J. M. st. , b) J. L. , c) J. K. , d) J. Č a e) J. M. ml. ,** za účasti **1) Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem**, náměstí T.G. Masaryka 38, Dvůr Králové nad Labem, **2) volební strany Sdružení nezávislých kandidátů - Občané Stanovice** a **3) volební strany Sdružení nezávislých kandidátů - Za obec Stanovice**, obou zast. zmocněnkyní M. S. v řízení o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce Stanovice, konaných ve dnech 10. a 11. října 2014, t a k t o :

- I. Návrh se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I . Obsah návrhu

Navrhovatelé se návrhem doručeným Krajskému soudu v Hradci Králové dne 24. října 2014, domáhali vydání rozhodnutí o neplatnosti voleb do zastupitelstva obce Stanovice konaných ve dnech 10. a 11. října 2014. Návrh odůvodnili následujícím způsobem.

Úvodem konstatovali, že návrh podávají za SNK - Za obec Stanovice, což byla jedna ze dvou volebních stran kandidujících v daných volbách. Zastupitelstvo obce Stanovice je sedmičlenné. Dne 23. 6. 2014 mělo dle tvrzení navrhovatelů dojít k ujednání, že pro nadcházející volby podají společnou kandidátní listinu O. S., J. M. starší, J. K., J. H., J. Č., J. M. mladší a J. L.

Tato kandidátní listina byla posléze vyhotovena s tím, že se jednalo o kandidátní listinu pro volební stranu s názvem SNK - Za obec Stanovice tvořenou sedmi kandidáty ve shora uvedeném pořadí. Kandidátní listina měla být předložena k registraci příslušnému registračnímu úřadu, tedy Městskému úřadu Dvůr Králové nad Labem. K tomu došlo dne 31. 7. 2014, o registraci rozhodl registrační úřad dne 15. 8. 2014.

Teprve v následujícím období bylo zjištěno, že kandidáty schválená kandidátní listina byla před předložením registračnímu úřadu pozměněna O. S. a to bez jakékoliv informace poskytnuté navrhovatelům a bez jejich souhlasu. Změna spočívala v tom, že jmenovaný škrtl na kandidátní listině kandidáty O. S. (tedy sám sebe) aj. H. Předložená kandidátní listina tak obsahovala toliko pět zbylých kandidátů, tedy nižší počet, než schválený počet členů zastupitelstva. Tito kandidáti (tedy navrhovatelé) o této změně nic nevěděli. Kromě toho byla registračnímu úřadu

předložena ještě jedna kandidátní listina pro volební stranu s názvem SNK – Občané Stanovic. Na ní figurovali, krom dalších, také uvedení dva členové vyškrtnutí z původní kandidátky. Také o registraci této volební strany rozhodl registrační úřad dne 15. 8. 2014. O této skutečnosti se navrhovatelé dozvěděli až dne 28. 8. 2014 od starosty vedlejší obce Vlčkovice.

Navrhovatelé vyjádřili přesvědčení, že tímto postupem došlo k zásadnímu ovlivnění voleb do zastupitelstva obce Stanovice. O krocích O. S. se dozvěděli až po termínu, v němž bylo možné učinit registraci u příslušného registračního úřadu. Nemohli tedy již reagovat na tento stav doplněním své kandidátní listiny, aby byl naplněn počet volených zastupitelů. Rovněž nebylo možné upravit pořadí na kandidátní listině. Tyto skutečnosti měly dle navrhovatelů značný vliv na rozhodování voličů při jejich hlasování u voleb.

Navrhovatelé proto navrhli, aby krajský soud prohlásil volby do zastupitelstva obce Stanovice za neplatné

II. Vyjádření Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem

Městský úřad Dvůr Králové nad Labem jako příslušný volební orgán k návrhu uvedl, že kandidátní listiny SNK - Občané Stanovic a SNK - Za obec Stanovice byly podány v řádném termínu dne 31. 7. 2014. Zmocněncem obou těchto volebních stran byla M. S. Po podání kandidátních listin již nedošlo zmocněncem k vyškrtnutí kandidáta ani na jedné kandidátní listině. Byly provedeny pouze drobné opravy, které prováděla a podepisovala uvedená zmocněnkyně volebních stran na vyžádání registračního úřadu. Po opravách a přezkoumání kandidátních listin vydal registrační úřad dne 15. 8. 2014 rozhodnutí o registraci dle § 23 odst. 3 písm. a) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“), jelikož kandidátní listiny splňovaly náležitosti podle tohoto zákona.

III. Vyjádření dalších účastníků řízení

Vyjádření k návrhu podala rovněž M. S., zmocněnkyně obou volebních stran, které se voleb do zastupitelstva obce Stanovice účastnily.

V něm se proti řadě tvrzení obsažených v návrhu ohradila. Při jednání zastupitelstva obce dne 23. 6. 2014 byl počet členů zastupitelstva obce pro další volební období stanoven na sedm a proběhla diskuse o kandidátech pro obecní volby vedená výslovným přáním většiny přítomných zastupitelů v kontextu kladného hodnocení volebního období 2010-2014, kdy byla obec řízena ve shodě a bez větších názorových rozporů. Pan J. M. ml. však původně mezi potencionálními kandidáty nebyl, zájem o kandidaturu naopak projevil pan Š. Po tomto jednání začaly přicházet dotazy od dalších občanů, kteří také chtěli kandidovat. Protože jejich počet byl vyšší, než počet členů zastupitelstva obce, bylo dohodnuto mezi některými kandidujícími vytvoření druhého sdružení nezávislých kandidátů a to plně v souladu se zákonem o volbách a ústavním pořádkem České republiky.

Konečný počet kandidátů se ustálil na čísle 12 a tak v obci vznikly dvě kandidátní listiny: Sdružení nezávislých kandidátů – Občané Stanovic (7 kandidátů) a

Sdružení nezávislých kandidátů - Za obec Stanovice (5 kandidátů). Všichni kandidáti řádně vyplnili Prohlášení kandidáta, které bylo připojeno ke kandidátní listině. Obě kandidátní listiny byly zmocněnkyní dne 31. 7. 2014 podány registračnímu úřadu k registraci, o níž bylo dne 15. 8. 2014 kladně rozhodnuto.

Zmocněnkyně odmítla tvrzení navrhovatelů, že registrační listiny byly pozměněny panem O. S. Kandidát volební strany nemůže do kandidátní listiny zasahovat vyjma případu, kdy se sám vzdá kandidatury. Volební strana činí úkony ve volebních věcech výhradně prostřednictvím svého zmocněnce. Jeho úkony je volební strana vázána. Na kandidátní listině SNK - Za obec Stanovice nebyla provedena žádná úprava kandidátů „škrtnutím“. O. S. a J. H. na ni nebyli proto, jelikož kandidovali na kandidátní listině SNK - Občané Stanovic. Voliči se mohli zcela svobodně rozhodnout, kdo má jejich důvěru. V souvislosti s tím zmocněnkyně poznamenala, že napadený kandidát O. S. získal nejvyšší počet hlasů. Dle jejího názoru při volbách do zastupitelstva obce Stanovice nebyly porušeny právní normy, proto návrh považovala za účelový.

IV. Posouzení věci soudem

Krajský soud věc přezkoumal podle § 90 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen “s. ř. s.”), bez jednání, které není třeba nařizovat, a dospěl k následujícím zjištěním a právním závěrům.

Dle § 60 odst. 1 zákona o volbách podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Dle odst. 3 téhož ustanovení může návrh na neplatnost voleb podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb. Dle § 90 odst. 1 s. ř. s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

Je tedy nesporné, že navrhovatelé podali návrh včas, stejně jako to, že jsou osobami k podání takového návrhu aktivně legitimovanými. Nutno ovšem upřesnit, že navrhovatelé nemohli podat návrh za volební stranu SNK - Za obec Stanovice. Za tuto volební stranu sice kandidovali ve volbách, ale osobou oprávněnou podat takový návrh za volební stranu je výhradně její zmocněnec, tedy M. S. Ta ale návrh nepodepsala. Navrhovatelé však byli oprávněni podat návrh jako osoby zapsané do seznamu ve volebním okrsku, kde volby probíhaly. Tak na ně také krajský soud nahlížel, přičemž zdůrazňuje, že tato skutečnost neměla žádný vliv na posouzení důvodnosti podaného návrhu.

Algoritmus posuzování volebních stížností formuloval Nejvyšší správní soud poprvé v případě řízení o stížnostech na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 (usnesení ze dne 2. 7. 2004, sp. zn. Vol 6/2004;

dostupné na www.nssoud.cz). Jeho podstata spočívá v tom, že si soud postupně položí tři otázky, a teprve pokud odpověď na všechny z nich bude kladná, lze stížnosti vyhovět. První podmínkou je protizákonnost, tzn. porušení některých ustanovení zákona o volbách nebo porušení jiných právních předpisů než výhradně zákona o volbách, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se na volební proces a které z hlediska závažnosti dosahují ústavní intenzity, případně se jedná o případy přímé aplikace ústavních norem bez jejich konkretizace v předpisech jednoduchého práva (tzv. relevantní protiprávnost). Druhou podmínkou je existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb. Tato podmínka je zamýšlena tak, že vylučuje všechny myslitelné případy, kdy sice skutečně dojde k porušení relevantních předpisů, nicméně toto porušení nemá žádnou souvislost se zjištěnými volebními výsledky. Třetí podmínkou je zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volební výsledky. Tato intenzita tedy musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně. Tato intenzita by tedy musela způsobit „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění (srovnej Molek, P., Šimíček, V. Soudní přezkum voleb. Praha : Linde Praha a.s., 2006, 294-297 s.).

Ve věci považuje soud za potřebné dále uvést, že při volbách do zastupitelstev obcí je soudní přezkum rozložen do několika etap. Především se jedná o ochranu ve věcech seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.) v případě, kdy správní orgán, který vede stálý seznam voličů, neodstraní chyby a nedostatky v těchto seznamech. Dále se soudní přezkum týká ochrany ve věcech registrace kandidátních listin, odmítnutí kandidátní listiny, škrtnutí kandidáta na kandidátní listině (§ 89 s. ř. s.) a konečně soud v další etapě přezkoumává neplatnost voleb, neplatnost hlasování a neplatnost volby kandidáta (§ 90 s. ř. s.).

Navrhovatelé v podaném návrhu neuvedli, které konkrétní ustanovení volebního zákona mělo být dle jejich názoru porušeno. Nezákonnost voleb dovozovali z událostí, k nimž mělo dojít v létě roku 2014, konkrétně mezi 23. 6. 2014 a 31. 7. 2014. Tedy ještě před podáním kandidátních listin k registraci. Podstata jejich stížnosti spočívá v tom, že bez jejich vědomí 2 kandidáti z domluveného složení kandidátní listiny sdružení SNK - Za obec Stanovice odstoupili a spolu s dalšími kandidáty vytvořili a nechali zaregistrovat kandidátní listinu volební strany SNK - Občané Stanovic. Navrhovatelé tak na kandidátní listině své volební strany „osiřeli“ a kandidovali pouze v 5 lidech.

Z vyjádření Městského úřadu Dvůr Králové nad Labem je zřejmé, že obě kandidátní listiny již byly v této podobě předloženy registračnímu úřadu k registraci a po odstranění drobných nedostatků byly zaregistrovány. K případnému přesunu kandidátů na daných kandidátních listinách tak došlo nepochybně ještě před podáním kandidátních listin k registraci. Tuto skutečnost potvrzuje i vyjádření zmocněnkyně obou volebních stran kandidujících do zastupitelstva obce Stanovice, která kandidátní listiny, jakož i všechny náležitosti s tím spojené, zajišťovala a předkládala k registraci.

Navrhovatelé tak návrhem brojí proti skutečnostem, které nastaly ještě před registrací volebních stran. V řízení o neplatnosti voleb však krajský soud může

posuzovat pouze okolnosti, které nastaly až po ukončení registrace kandidátů, tj. okolnosti mající vliv na platnost voleb (např. složení okrskové volební komise, činnost okrskové volební komise, výsledek hlasování, otázky spojené s volební kampaní apod.). V tomto řízení již soud není oprávněn přezkoumávat to, co mělo být případně předmětem zkoumání v řízení o provedení registrace, o odmítnutí kandidátní listiny, či škrtnutí kandidáta na kandidátní listině, tedy co mělo být předmětem řízení podle § 89 s. ř. s. Po uplynutí této etapy volebního procesu již není možné se k ní vracet (srovnej např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č.j. Vol 11/2004-31 nebo usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 11. 2006, č.j. 15 Ca 257/2006-28; obě dostupná na www.nssoud.cz).

Ostatně v daném případě se navíc jeví, že ani v průběhu registrace volebních stran nedošlo ze strany registračního úřadu k pochybení. Stížnost navrhovatelů směřuje proti jednání pana O. S., který měl jimi shora popsané přesuny na kandidátkách volebních stran ještě před jejich předložením k registraci bez jejich vědomí zorganizovat. To je ale spíše otázka týkající se oblasti mezilidských vztahů, důvěry mezi společně kandidujícími občany, důvěry ke zmocněnci volební strany (kterým byla v daném případě u obou volebních stran tatáž osoba). Tyto otázky ale krajský soud v řízení o neplatnosti voleb řešit nemůže. Pro navrhovatele budiž daná situace poučením, aby se v budoucnu o sestavení kandidátní listiny, jakož i o její konečnou podobu, zajímali aktivněji a důsledně si střežili svá práva, která jim z postavení kandidáta do zastupitelstva obce vyplývají. Pokud by tak ještě před podáním kandidátních listin k registraci učinili, bylo jistě možné jimi popsané situaci předejít. Nelze připustit, aby za stavu určeného registrací kandidátních listin volebních stran celý proces voleb do zastupitelstva obce proběhl a následně byl zpochybněn poukazem na události, ke kterým mělo dojít ještě před registrací volebních stran v závislosti na tom, jak volby dopadly, jaký byl jejich výsledek. Takový postup subjektu vznášejícího volební stížnost totiž může vyvolat i dojem účelovosti.

Ze všech výše uvedených důvodů krajský soud uzavřel, že v daném případě nebyla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb ve smyslu § 60 odst. 3 volebního zákona, a proto návrh podle § 90 odst. 3 s. ř. s. jako nedůvodný zamítl.

V. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 93 odst. 4 s. ř. s. Dle něj nemá žádný z účastníků řízení ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.). Kasační stížnost ve věcech volebních a ve věcech místního referenda je nepřipustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

pokračování

6

30A 91/2014

V Hradci Králové dne 5. listopadu 2014

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu